ATMINTINĖ NUKENTĖJUSIEMS NUO SMURTINIŲ NUSIKALTIMŲ

Jeigu patyrėte turtinę ar neturtinę žalą
Nukentėjęs asmuo turi teisę reikalauti nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimo.
Baudžiamajame procese galima pareikšti civilinį ieškinį dėl turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo.

Kada valstybė gali atlyginti žalą už nusikaltimą padariusį asmenį?
Jeigu smurtiniu nusikaltimu padaryta žala yra priteista teismo, tačiau jos realiai nepavyksta išieškoti iš už žalą atsakingo asmens, įstatyme nustatytomis sąlygomis, galima kreiptis dėl žalos kompensavimo iš Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo.
Svarbu: kompensacija nėra automatinė – kiekvienu atveju vertinama, ar tenkinamos įstatyme nustatytos sąlygos.

Kur kreiptis dėl kompensacijos?
Dėl kompensacijos galima kreiptis į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą (VGTPT). Nuo 2026 m. sausio 1 d. VGTPT vykdo Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programos vykdytojos funkcijas ir nagrinėja prašymus dėl smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo.
Prašymus galima teikti elektroniniu paštu, paštu arba kreipiantis į VGTPT teritorinius padalinius. Telefonas: +370 690 02 233; Adresas: Mindaugo g. 12, Vilnius

Per kiek laiko reikia kreiptis?
Paprastai prašymas dėl smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos kompensavimo turi būti pateiktas ne vėliau kaip per 10 metų nuo teismo sprendimo, kuriuo priteista žala, įsiteisėjimo.
Jeigu terminas praleistas dėl svarbių priežasčių, jo atnaujinimo klausimas sprendžiamas įstatyme nustatyta tvarka.
Svarbu: nelaukite termino pabaigos. Jeigu nesate tikri, ar turite teisę į kompensaciją, geriau kuo anksčiau pasikonsultuoti.

Ar galima gauti kompensaciją dar nepasibaigus baudžiamajam procesui?
Tam tikrais atvejais – taip.
Įstatymas numato galimybę gauti smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos kompensaciją avansu, kai tenkinamos nustatytos sąlygos. Tai gali būti aktualu, kai nukentėjusiajam būtina finansinė pagalba, pavyzdžiui, dėl gydymo ar kitų su smurtiniu nusikaltimu susijusių išlaidų.

Ką svarbu prisiminti?
Jeigu nežinote, ar Jums priklauso kompensacija – vis tiek kreipkitės ir pasiteiraukite.
Nereikia pačiam nustatyti, ar visos įstatymo sąlygos yra įvykdytos. Kompetentinga institucija gali įvertinti konkrečią situaciją ir informuoti, kokie dokumentai bei veiksmai reikalingi.

Daugiau informacijos galima rasti čia:
1. https://vgtpt.lrv.lt/lt/nukentejusiems-nuo-nusikaltimu/
2. https://vgtpt.lrv.lt/lt/asmenims-norintiems-gauti-teisine-pagalba/kam-teikiama/
3. https://vgtpt.lrv.lt/lt/smurtiniais-nusikaltimais-padarytos-zalos-kompensavimas-1/smurtiniais-nusikaltimais-padarytos-zalos-kompensavimas-atnaujintas/